

III. İLAC

TABLO-39: TÜRKİYE VE DİĞER ÜLKELERDE ÜRETİLEN İLAÇ SAYISI

Ülkeler	İlaç Sayısı	Sunuş Biçimleri
Almanya	9.493	31.782
Belçika	4.830	5.736
Fransa	3.750	8.300
İsviçre	8.000	25.000
İtalya	5.278	9.025
Pakistan	9.000	15.000
Portekiz	4.370	12.031
Tayland	8.835	16.175
TÜRKİYE*	3.100	7.200

* Piyasada mevcut ilaç sayısı

İlaç endüstrisinde 134 firma faaliyet göstermektedir.

Kaynak: IEIS Türkiye'de İlaç 2000.

TABLO-40: İLAÇ ENDÜSTRİSİNDE ÜRETİM

Yıllar	Birim Kutu Üretimi
1995	810.669.000
1996	840.999.132
1997	885.341.459
1998	922.912.131
1999	1.005.420.472
Değişim	
1995-99 %	24.0

Kaynak: IEIS Türkiye'de İlaç 2000 verilerine dayanılarak hesaplanmıştır.

TABLO-41: İLAÇ ENDÜSTRİSİNDE HAMMADDE ÜRETİMİ

Yıllar	Üretim (Ton)
1995	12.646
1996	11.083
1997	8.860
1998	7.076
1999	5.552
Değişim 1995-99 %	-56.1

Kaynak: IEIS Türkiye'de İlaç 2000 verilerine dayanılarak hesaplanmıştır

TABLO-42: DEĞER OLARAK TOPLAM SATIŞTA İLK 20 KURULUŞUN PAYI

1995	% 79.82
1996	% 78.95
1997	% 77.10
1998	% 75.48
1999	% 75.34

Kaynak: IEIS Türkiye'de İlaç 2000.

TABLO-43: İLAÇ ENDÜSTRİSİNDE İSTİHDAM

Meslek Grupları	Kişi Sayısı	%
Eczacı	620	3.6
Kimya Mühendisi	740	4.2
Kimyager	565	3.2
Doktor	299	1.7
Biyolog	758	4.5
Diğer Mühendis	866	5
Ekonomist	727	4.1
Diğer Yüksek Tahsilli Personel	3581	20.5
İdari Personel	3567	20.5
Teknisyen	643	3.7
Laborant	273	1.5
Kalifiye İşçi	1854	10.6
Düz İşçi	2946	16.9
TOPLAM	17440	100

Kaynak: IEIS Türkiye'de İlaç 2000 verilerine dayanılarak hesaplanmıştır.

TABLO-44: ÇEŞİTLİ ÜLKELERDE ÜRETİCİ FİYATLARIYLA İLAÇ TÜKETİMİ

ÜLKELER	(Milyon \$)	ÜLKELER	(Milyon \$)
Almanya	18.511	İrlanda	586
Avusturya	1.659	İsveç	2.010
Belçika	2.547	İsviçre	1.822
Danimarka	977	İspanya	6.598
Finlandiya	1.074	İtalya	10.821
Fransa	16.744	Norveç	754
Hollanda	2.268	Portekiz	2.009
İngiltere	12.388	Yunanistan	1.424
		TÜRKİYE*	2.220

Kaynak: EFPIA

* 1999 Yılı: 2,519 milyon \$'dır.

TABLO-45: ÇEŞİTLİ ÜLKELERDE KİŞİ BAŞINA İLAÇ TÜKETİMİ* (1998)

ÜLKELER	USD
ABD	431
Japonya	354
Fransa	285
İsviçre	250
İsveç	226
Hollanda	144
Almanya	225
Belçika	252
Avusturya	205
Danimarka	184
İtalya	189
İspanya	167
Finlandiya	207
Norveç	171
İngiltere	211
Portekiz	203
Yunanistan	134
İrlanda	158
TÜRKİYE**	35

Kaynak: İEİS Türkiye'de İlaç 2000.

* Üretici fiyatlarıyla.

** 1999'da Türkiye'de kişi başına düşen ilaç tüketimi üretici fiyatlarıyla 38 \$'dır.

TABLO-46: TÜRKİYE VE DİĞER ÜLKELERDE İLAÇ TÜKETİMİNİN GAYRİSAFİ MİLLİ HASILAYA ORANI (1998)

ÜLKELER	KİŞİ BAŞINA GSYİH (\$)	İLAÇ TÜKETİMİNİN GSYİH'YA ORANI
İsviçre	35.871	0.70
Norveç	33.320	0.51
Danimarka	32.882	0.56
Almanya	26.168	0.86
Avusturya	26.009	0.78
Hollanda	24.897	0.58
Belçika	24.773	1.02
Fransa	24.709	1.15
Finlandiya	24.683	0.84
İngiltere	23.925	0.88
İrlanda	22.915	0.69
İtalya	20.628	0.91
İspanya	14.684	1.13
Yunanistan	11.454	1.17
Portekiz	11.030	1.84
TÜRKİYE**	3.067	1.11

Kaynak: İEİS Türkiye'de İlaç 2000.

TABLO-47: TEDAVİ GRUPLARINA GÖRE İLAÇ KULLANIM ORANLARI

Tedavi Grubu	1999 (%)
Antibiyotikler	20.4
Ağrı kesici ilaçlar	13.2
Romatizma ilaçları	10.2
Soğuk algınlığı ve öksürük ilaçları	8.9
Vitaminler, mineraller ve kan yapıcı ilaçlar	7.2
Deri hastalıkları	5.2
Sindirim sistemi ilaçları	5.0
Kalp ve damar hastalıkları ilaçları	4.4
Hormonlar	4.0
Kulak, burun, boğaz ve göz ilaçları	4.1
Sinir sistemi ilaçları	2.9
Spazm çözücü ilaçlar	1.7
Antihistaminikler	1.4
Astım ilaçları	1.3
Tansiyon düşürücüler ve diüretikler	1.0
Laksatifler	1.0
Parazit ilaçları	0.8
Diyabet ilaçları	0.9
Diğer ilaçlar	6.3

Kaynak: IEIS Türkiye'de İlaç 2000.

TABLO-48: İLAÇ ENDÜSTRİSİNDE İHRACAT

	1995	1996	1997	1998	1999	Değişim 1995-99 (%)
Hammadde	47.701.704	56.278.804	38.754.528	60.679.171	66.942.382	40.3
Mamül ilaç	46.662.237	48.777.895	58.891.348	68.027.235	61.516.940	31.8
Toplam (\$)	94.363.941	105.056.699	97.645.876	128.706.406	128.459.322	36.1

Kaynak: IEIS Türkiye'de İlaç 2000 verilerine dayanılarak hesaplanmıştır.

TABLO-49: İLAÇ ENDÜSTRİSİNDE İTHALAT

Yıllar	Hammadde	Mamül ilaç	Toplam\$
1995	565.785.587	163.780.000	729.565.587
1996	650.000.000	225.000.000	875.000.000
1997	667.728.360	314.225.111	981.953.471
1998	769.378.609	411.213.585	1.180.592.194
1999	784.631.891	552.347.188	1.336.979.079
Değişim 1995-99 %	38.6	337.2	83.2

Kaynak: IEIS Türkiye'de İlaç 2000 verilerine dayanılarak hesaplanmıştır.

TABLO-50: İLAÇ ENDÜSTRİSİNDE İHRACATIN İTHALATI KARŞILAMA ORANI

Yıllar	İhracat (milyon \$)	İthalat (milyon \$)	İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (%)
1995	94.3	729.5	12.9
1996	105.0	875.0	12.0
1997	97.6	981.9	9.9
1998	128.7	1,180.6	10.9
1999	128.5	1,336.9	9.6
Değişim 1995-99 %			- 25.6

Kaynak: İEİS Türkiye'de İlaç 2000 verilerine dayanılarak hesaplanmıştır.

**TABLO-51: İLAÇ ENDÜSTRİSİNDE YATIRIMLAR
(Milyon TL - 1999)**

	1995	1996	1997	1998	1999
İyi Üretim Uygulamaları	593.712	2.172.185	1.838.556	4.418.313	6.514.087
İyi Laboratuvar Uygulamaları	163.498	331.952	435.401	434.465	1.239.134
Kapasite Geliştirme	393.069	1.424.393	1.666.598	5.751.441	6.868.610
Diğer Yatırımlar	1.182.357	2.386.104	2.829.054	6.829.836	12.775.669
Hammadde Üretimi	48.113	362.072	349.535	539.198	233.716
TOPLAM	2.380.749	6.676.706	7.119.144	17.973.253	27.631.216

Kaynak: İEİS Türkiye'de İlaç 2000.

TABLO-52: İLAÇLARIN FİYATLARINA GÖRE DAĞILIMI

Fiyat* (TL)	Adet	(%)
0-250.000	2.137	24.2
250.001-500.000	877	9.9
500.001-1.000.000	1.319	14.9
1.000.001-2.000.000	1.519	17.2
2.000.001-5.000.000	1.474	16.7
5.000.000 üzeri	1.513	17.1

Kaynak: Sağlık Bakanlığı Sağlık İstatistikleri.

*Şubat 2000

TABLO-53: TÜRKİYE İLAÇ PAZARININ ALICILARA GÖRE DAĞILIMI (1996)

Kurum	Harcama (ABD\$)	Oranı (%)
SSK	397.379.702	20
Konsolide Bütçe	326.333.028	16
Emekli Sandığı	274.553.249	14
Bağ-Kur	132.459.901	7
Diğer KİT'ler	96.344.473	5
SGK Dışı	772.939.647	38
TOPLAM	2.000.010.000	100

Kaynak: DPT 8. Beş Yıllık Kalkınma Planı İlaç Sanayi Özel İhtisas Komisyonu Raporu, 2001.

TABLO-54: KUTU ADEDİ OLARAK EN ÇOK TÜKETİLEN 140 İLACIN FİYAT DAĞILIMI

Fiyat* (TL)	Adet	(%)
0-250.000	8	1.6
250.001-500.000	28	5.5
500.001-1.000.000	121	23.9
1.000.001-2.000.000	174	34.3
2.000.001-5.000.000	110	21.7
5.000.000 üzeri	66	13.0

Kaynak: İEİS Türkiye'de İlaç 2000.

*Şubat 2000 itibarıyla en çok tüketilen 140 ilacın 507 farmasötik şekli bulunmaktadır.

TABLO-55: TÜRKİYEDE YILLARA GÖRE KİŞ BAŞINA İLAÇ TÜKETİMİ

YIL	TL	ABD\$
1991	106.000	26
1992	196.000	28.6
1993	269.000	24.5
1994	564.376	19
1995	1.242.514	26
1996	2.917.215	27

Kaynak: İEİS Türkiye'de İlaç 2000.

TABLO-56: TÜRKİYE'DE İMAL EDİLEN İLAÇ MİKTARI VE DÜNYADA YENİ BULUNAN İLAÇ SAYISI

YIL	DÜNYADA YENİ BULUNAN İLAÇ SAYISI	TÜRKİYE'DE İLAÇ İMAL. (Kutu)
1988	53	598.000.000
1989	35	602.000.000
1990	43	674.000.000
1991	43	721.657.000
1992	43	775.922.204
1993	39	791.223.369
1994	47	692.754.183
1995	39	810.669.000
1996	...	840.999.132

Kaynak: IEIS Türkiye'de İlaç 2000

TABLO-57: SSK İLAÇ FABRİKASINDA ÜRETİLEN MAMÜLLER VE YILLARA GÖRE MİKTARI

MAMÜLÜN ADI	ÖLÇÜ	1995	1996	1997	1998
Seskaljin Tb 6'lık	Poşet	5.601.750	6.240.00	6.453.750	4.923.750
Seskaljin Tb 10luk					
Seskamol Tb 10luk	Poşet	814.500	2.271.500	1.711.000	1.769.500
Seskamid Tb 12'lik	Poşet		1.446.000	577.500	945.750
Sulfamprin Tb 15'lik	Poşet	834.750	386.800	393.600	310.800
Sulfamprin Fort Tb 15'lik	Poşet		619.200	520.200	591.600
İsaspin 500 mg Tb 10luk	Poşet	1.013.600	751.000	389.500	
Sekoksen 250mg Tb 10luk	Poşet				
Seroksen 500mg Tb 12'lik	Poşet				
Vitabeks Kaps 15'lik	Poşet	980.200	1.209.960	910.080	836.280
Seskalisin 500mg Kaps 12'lik	Poşet	1.488.600	1.265.400	1.952.100	1.794.300
Seskalisin 250mg Kaps 12'lik	Poşet				
Seskalisin 250mg süsp	Şişe	149.500	241.800	213.350	143.150
Trimosin 500mg Kaps 12'lik	Poşet	1.113.600	1.735.500	1.492.200	1.530.900
Trimosin 250mg Kaps 12'lik	Poşet				
Trimosin 250mg süsp	Şişe	164.800	248.550	386.100	410.700
Fizyolojik Gutt 20 cc	Şişe	77.610	102.870	78.750	75.150
Benzalkonyum Cl 100cc	Şişe	5.200	8.300	30.300	11.800
Benzalkonyum Cl 1000cc	Şişe	38.190	49.866	37.446	31.680
Hemodializ sol.6.67 lt	Bidon	1.698		747	741
Hemodializ sol.34-5 lt	Bidon	155.868	150.844	176.314	138.310
Hemodializ sol.34-10 lt	Bidon	5.900	8.159	2.093	
Dektroz %5 500 cc	Şişe	192.480	234.732	124.260	210.474
Dektroz %5 1000 cc	Şişe	74.088	42.216	55.668	23.352

Kaynak: 97-99 Petrol-İş İstatistik Yılığ.

TABLO-58: SSK SAĞLIK HARCAMALARINDA İLAÇ VE TIBBİ SARF MALZEMELERİ HARCAMALARI (1997)

Harcama Kalemleri	Milyon TL	Milyon Dolar	Oran	1996/1997 Değişim,%	
				TL	Dolar
İlaç Harcamaları	72.224.428	464.5	89.9	125.5	20.3
Kurum Sağlık Tesisleri	61.064.721	392.7	76.0	122.5	18.7
Hariçteki Eczanelere Ödemeler	11.159.707	71.8	13.9	142.9	29.6
Tıbbi Malzeme Harcamaları	8.100.595	52.1	10.1	115.2	14.8
TOPLAM	80.325.023	516.5	100.0	124.4	19.7

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye Sağlık Harcamaları ve Finansmanı, 1997.

TABLO-59: KAMU SEKTÖRÜ SAĞLIK HARCAMALARI İÇİNDE İLAÇ HARCAMALARI (1997)

Kurumlar	Milyon TL	Milyon Dolar	Oran	1996/1997 Değişim,%	
				TL	Dolar
Sağlık Bakanlığı	24.779.341	159.3	9	106.4	10.1
SSK	72.224.428	464.5	26	163.2	40.4
Üniversiteler	25.752.057	165.6	9	102.9	8.2
Diğer Bakanlıklar	55.867.900	359.3	20	111.9	13.1
MSB, TSK	13.684.000	88.0	5	120.6	17.7
Emekli Sandığı	47.856.000	307.7	17	131.0	23.3
Bağ-Kur	24.970.484	160.6	9	171.6	44.9
KİT	14.971.472	96.3	5	132.5	24.0
Belediyeler	1.968.600	12.7	1	93.5	3.3
TOPLAM	282.074.282	1813.9	100.0	131.1	23.3

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye Sağlık Harcamaları ve Finansmanı, 1997.

TABLO-60: TÜRKİYE'DE İLAÇ PATENTİ BAŞVURULARI VE VERİLEN PATENTLER (Mart 2000)

ÜLKE	BAŞVURU SAYISI	VERİLEN PATENTLER	GERÇEKLEŞME YÜZDESİ
ABD	491	128	26.0
ALMANYA	301	85	28.2
İNGİLTERE	205	54	26.3
FRANSA	170	54	31.8
İSVEÇ	101	43	42.6
BELÇİKA	88	36	40.9
JAPONYA	54	12	22.2
HOLLANDA	53	11	20.7
İTALYA	44	10	22.7
TÜRKİYE	27	4	14.8
KANADA	15	8	53.3
DANİMARKA	13	6	46.1
İRLANDA	11	3	27.3
İSPANYA	11	-	0
AVUSTURALYA	7	3	42.9
AVUSTURYA	5	1	20
KORE	6	1	16.7
NORVEÇ	5	3	60
İSRAİL	5	3	60
MACARİSTAN	5	1	20
MONACO	3	1	33.3
G. AFRIKA	3	1	33.3
HİNDİSTAN	3	-	0
PORTEKİZ	2	1	50
YUNANİSTAN	2	-	0
BERMUDA	1	-	0
BULGARİSTAN	1	-	0
FINLANDİYA	1	1	100
GÜRCİSTAN	1	1	100
LİTHENŞTAYN	1	-	0
MADAGASKAR	1	1	100
POLONYA	1	-	0
YUGOSLAVYA	1	-	0
TOPLAM	1705	502	29.4

Kaynak: TPE verilerinden hesaplanmıştır.